

# ВОДОСТАЈ РЕКА: САВА–ПРОВО

Andrej Mihalčišin

## САВА У ОПАДАЊУ

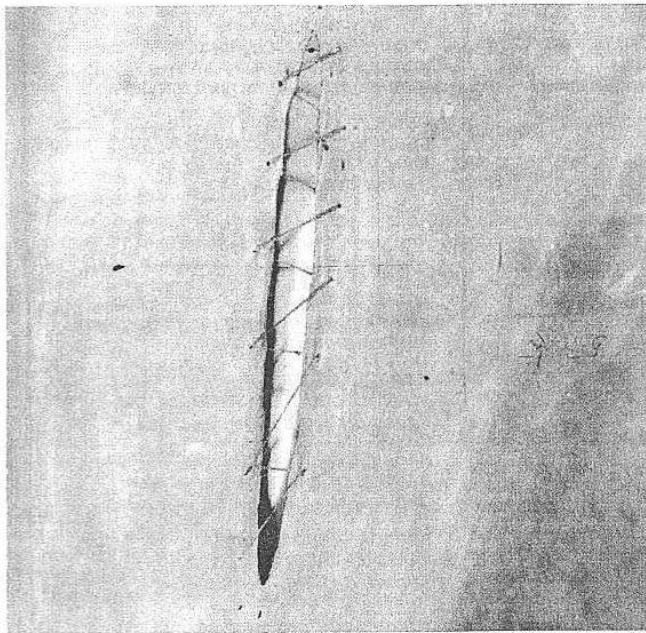
Јун. Полако, али стрпљиво, из дана у дан вода опада. Недавно, само зелене крошње су подсећале на аду која је минулах лета била ту. Затим су се појавила стабла, корење и сада, као карцином из малаксале реке изронио је пешчани спруд. Течко бих поверовао да ћу стајти на средини Саве, али истина је. Гледам обалу с које сам допливао, а затим аду. Пливати даље нема смисла, зато корачам. Вода ми досеже до бедара, до колена, глежњева... плићак. Неизречене речи падају у воду која их прихвата и њима, као калдром, попложава путеве школьки усечене у пешчано дно. Свака бразда је прва и последња. Путеви усамљеника се не преплићу. Све подсећа на велики, далеки град, самачки хотел... САМОСТАН.

## САВА У СТАГНАЦИЈИ

На обали ме дочекују школьке. Неке су још увек затворене, али већином отворене или прокљуване, само се задахом сећају тела. Галебови и вране прекидују гозбу, узлеђу само да би успоставили, на тренутак нарушену, безбедну раздаљину. Док корачам спротом седефасте љуштуре прште под мојим стопалима. Једна до друге, непрегледно пространство бивших школьки и мирис свеприсутне смрти. Мирис који се кроз носнице увлачи у очне дупље и тамо исклапа: Ужарене падине белосивог камена, напуштене куће без прозора и без кровова, лобање без темена и неколико камених обележја у хладу чемпреса. Врева устајалих, јужних поднева. ЦВРЧИ, ЦВРЧИ ЦВРЧАК...

## САВА У ПОРАСТУ

Средина септембра. Спруд је потопљен и сада, док чамац клизи тамо где сам летос корачао. Дрвени трубух му милују зелени прсти алги. Зову ме, као и све који плове, да запливам, да уместо дрвeta месо помилују, али од тог додира увек осетим језу. Мада знам... ВАЉА НАМА ПРЕКО РЕКЕ.



Бранка Јанковић

## Л.А.С.

На табли лево од врата пише – Л.А.С. ГАЛЕРИЈА ЗА ВИЗУЕЛНЕ МЕДИЈЕ. Прекорачивши праг нашао сам се у тамном ходнику. Трапац светlostи допире негде одозго, обасјавајући сам два три степеника при врху. Несигурним корацима освајам таму и после сваког застанака да пободем заставу с твојим именом. (Освајам колоније које не желиш, али светлије нисам умео наћи.) Под ногом осећам први степеник. Пењем се. Корацима узнемирене, умorno шкрипе сањиве степенице. (Дрвене?) Порснући пењем се споро и коначно видим обасјани врх ципеле. Светло долази с десна, кроз одшкринута врата. Отварам их. Велика просторија белих зидова, с по једним рамом на сваком.

## У РАМУ ПРВОМ

С јесени, велико стабло одбацује старо лишће. У пролеће цела грана није олистала. Нију се јесени, а пролеће кад коначно неће олистати ни главно стабло отеже се у недоглед. Пролећа долазе да растерају зимску измаглицу и разоткрију голотињу нагомиланих година.

## У РАМУ ДРУГОМ

Дотрајало уже. Мноштво потрганих нити, мноштво изгубљених и по који још увек видљив крај. Те видљиве човек веже у чвор из кога излази једна танка нит. Уображава да је то још оно исто ује, или бар неко ново – можда његов почетак.

## У РАМУ ТРЕЋЕМ

Река укроћена браном. Див зауздан бетоном. Можда је сраман пораз, али ни слава није у победи. Све је то једно, поток што из бетонске цеви извире и име воде коју односи.

## У РАМУ ЧЕТВРТОМ

Човек у природној величини. Тридесетогодишњак, просед, исписаног лица, суве коже упаље између вилица. Очи су му сиве, мада чујава успомену на плаво. Наушница у левом уху и лева нога дрвена. Неуспела композиција.

## ШЕСТ СНИМАКА ЗА НЕПОСТОЈЕЋИ ДАН СЕДМИ

После шест дана поново пешке прелазим мост. Полако с ноге на ногу јер у празну собу човек не може да закасни (увек је добро дошао – роса његовог даха негује бледу пут зидову). Ветар којим јесен долази низ реку још више ме успорава. Луна је пуна, жута, дебела матица око које се роје звезде. Неколико сребрнастих праменова чува успомену на реч ОБЛАК. Зриканци на реч ВРЕВА, на ужарене кречњак обрастао огрубелом, сувом макијом. На југу их зову ПРИПЕКЕ – сликовит назив за веснике долазећег, врелог дана. Изгледа да је сутрашњи такав, можда баш онај који је из протеклих шест избачен оним кишним даном, даном који није остао на фотографском филму и који ће убрзо подлећи забораву или несвесном кривотворењу. Шест снимака остаће неупотребљено или ће попримити светло меких других лица, других дана који ће говорити о вечитом дисконтинуитету једног (три или свих) живота.

Улазим у собу. Отвореног прозора, мало је сачувала ЊИХОВИХ мириса, тек неколико ситница, очима доступних подсећају да су још јуче били ту:

Заборављена кутија цигарета, ИЗГЛИКАНО парче ољуштене јабуке, капи за дејчи носић, моје ствари које су промениле место боравка: коректурно белило под столом, оловка под креветом, лула у углу иза расходованог телевизора и стварнији од свега ГЛАСИЋ И СМЕХ који одјекују празним зидовима и мојом пуњеном главом.

Могао бих набрајати, али на крају бих опет дошао до шест неискоришћених снимака, до кишног дана, до седмог, који нисмо заједно дочекали, а који је бар на шареном папиру могао постати привид тако жељене целовитости.

Увек ће ми недостајати само један дан, па да ОВО, што никада ни на шта личило није, на крају постане један живот.

## НАСМЕЈАНЕ ФОТОГРАФИЈЕ

По испљуваном плочнику корак је исцртавао сопствено расположење. Безврлоношћу изглаждане боре – идеално лице за фотос који не говори ништа, за отисак у воску – посмртну маску. Остављајућитамо обојен, краткотрајни смрад (по времену без ветра остаје дуже) и две бразготине у растопљеном снегу, испред носа му је отишао аутобус. Да је продужио неколико претпоследњих корака сада би био у њему, у топлом, под вештачким светлом, окружен стаклима у којима би увек налазио сопствени лик.

Овако је боље – тама га је упијала.

Као каменчиће које не примећујемо, улицом је шутао стихове, реченице, мисли чијих твораца није могао (или жељео) да се сети. У попа речи, не ставивши ни једну, а камо ли три тачке, нашао се пред металним вратима окованим ледом. Упаљачем је загрејао кључ, отворио их и упалио светло. У соби, хладна пећ зрачила је самоћом. На зидовима фотографије осмеха сачуваних за овакве дане када ће постати реткост. На столу папир, међу њима и ова прича коју данима не успева да заврши. Ставио је три тачке и угасио светло.

Четири тачке у мраку.... Смешна фотографија.